

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Stephen King
THE STAND

Copyright © by Stephen King, 1978

All rights reserved. Originally published in hardcover in the United States by Doubleday, a division of Random House, Inc., New York, in 1978.

This translation published by arrangement with Doubleday, an imprint of the Knopf Doubleday Group, a division of Penguin Random House, LLC

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03558-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

STEPHEN KING

UPORIŠTE

Preveo Goran Skrobonja

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

PIŠČEVA NAPOMENA

Uporište je delo mašte, što je potpuno jasno po njegovoj temi. Mnogi događaji zbivaju se u stvarnim mestima – Ogunkvitu, u državi Mejn; Las Vegasu u Nevadi; i Bolderu u Koloradu – i bio sam toliko slobodan da ta mesta izmenim u onoj meri koliko je to odgovaralo toku radnje. Nadam se da čitaoci koji žive u tim i drugim stvarnim mestima pomenutim u ovom romanu neće biti previše uznemireni mojim „čudovišnim bezobrazlukom“, da citiram Doroti Sejers, koja se slobodno upuštala u istovetne radnje.

Druga mesta, kao što su Arnet u Teksasu i Šojo u Arkanzasu, izmišljena su kao i sam zaplet.

Posebno sam zahvalan Raselu Doru i doktoru Ričardu Hermanu, obojici iz Porodičnog medicinskog centra Bridžton, koji su odgovorili na moja pitanja o prirodni gripa i njegovom neobičnom načinu mutiranja svakih nekoliko godina, kao i Suzan Ark Mening iz Kastina koja je odobrila prvobitni rukopis.

Ponajviše hvala Bilu Tomsonu i Beti Prašker koji su na najbolji mogući način omogućili nastanak ove knjige.

S. K.

ZA TABI
ova mračna škrinja čuda

PREDGOVOR U DVA DELA

1. deo: Pročitati pre kupovine

Postoji nekoliko stvari koje treba da znate o ovoj verziji *Uporišta* odmah, još pre nego što odete iz knjižare. Zbog toga se nadam da sam vas rano uhvatio – najbolje dok stojite kod odeljka sa novom prozom pod slovom *K*, sa ostalim stvarima koje želite da kupite pod miškom i sa otvorenom knjigom. Drugim rečima, nadam se da sam vas uhvatio dok vam je novčanik još na bezbednom mestu, u džepu. Spremni? Dobro; hvala. Obećavam da ću biti kratak.

Kao prvo, ovo *nije* novi roman. Ako ste po tom pitanju u zabludi, neka ona bude razrešena ovde, na licu mesta, dok ste još na bezbednoj udaljenosti od kase gde će uzeti novac iz vašeg džepa i smestiti ga u moj. *Uporište* je prvobitno objavljeno pre više od deset godina.

Kao drugo, ovo nije ni ganc-nova, potpuno drugačija verzija *Uporišta*. Nećete ustanoviti da se stari likovi ponašaju na nov način, niti će se tok pripovedanja granati od nekog mesta stare priče i odvesti vas, Stalne Čitaoce, u potpuno drugom smeru.

Ova verzija *Uporišta* je *ekspanzija* romana koji je u štampi još od 1979. ili tako nešto. Kao što rekoh, nećete ustanoviti da se stari likovi ponašaju na neki nov, neobičan način, ali otkrićete da su gotovo *svi* likovi, u originalnom obliku knjige, radili *više* toga, i da nisam smatrao da su neke od tih stvari zanimljive – možda čak i prosvetljujuće – nikada ne bih pristao na ovaj projekat.

Ako to nije ono što želite, ne kupujte ovu knjigu. Ako ste je već kupili, nadam se da ste sačuvali račun. Knjižara u kojoj ste je kupili tražiće ga pre nego što vam je ne bude zamenila ili vratila gotovinu.

Ako ova *ekspanzija jeste* ono što želite, pozivam vas da krenete sa mnom još malo dalje. Imam dosta toga da vam kažem i mislim da ćemo moći bolje da popričamo iza ćoška.

U mraku.

2. deo: Pročitati posle kupovine

Ovo, u stvari, i nije predgovor koliko objašnjenje zbog čega uopšte postoji ova nova verzija *Uporišta*. To je ionako bio dug roman, i neki će – možda mnogi – ovu proširenu verziju smatrati činom samopovlašivanja autora čija su dela dovoljno uspešna da mu to omoguće. Nadam se da neće, ali morao bih da budem prilično glup pa da ne shvatim da je takva kritika na pomolu. Najzad, mnogi kritičari smatrali su da je i prva verzija romana bila naduvena i predugačka.

Da li knjiga *jeste* bila i ranije predugačka, ili je takva postala u ovom izdanju, prepustam svakom pojedinom čitaocu da presudi. Želeo sam samo da iskoristim ovo malo prostora i kažem da ponovo izdajem *Uporište* onako kako je prvobitno napisano, ne da bih zadovoljio sebe ili pojedine čitaoce, već da bih zadovoljio masu čitalaca koji su to tražili. Ne bih ga nudio da sâm ne smatram kako su delovi ispušteni iz prvobitnog rukopisa činili priču bogatijom, a lagao bih kad ne bih priznao da sam ljubopitljiv u pogledu prijema na koji će naići.

Poštedeću vas priče o tome kako je došlo do toga da *Uporište* bude napisano – tok misli koji dovodi do romana retko zanima bilo koga osim nadobudnih romanopisaca. Oni kao da veruju da postoji „tajna formula“ za pisanje komercijalno uspešnog romana, ali nije tako. Ideja vam padne na pamet; na nekom mestu ubaci se druga; napravite vezu ili niz veza među idejama; nagovesti se nekoliko likova (isprva obično samo senke); piscu padne na pamet mogući završetak (mada kad do njega stigne, završetak retko liči na ono što je pisac predvideo); i u jednom trenutku, pisac sedne sa papirom i olovkom, pisaćom mašinom ili programom za obradu teksta. Kada me pitaju „Kako pišete?“ obavezno odgovorim „Reč po reč“, i taj odgovor obavezno bude zanemaren. Ali to je sve. Zvuči suviše jednostavno da bi bilo istinito, ali pomislite, ako hoćete, na Veliki kineski zid: kamen po kamen, čoveče. To je sve. Kamen po kamen. Ali, majku mu njegovu, pročitao sam da može da se vidi iz svemira bez teleskopa.

Za čitaoce koji *jesu* zainteresovani, sve je ispričano u poslednjem poglavlju *Mrtvačkog plesa*, rastorokanog, ali za korisnike blagonaklonog opšteg osvrta na žanr horora koji sam objavio 1982. godine. Ovo nije reklama za tu knjigu; samo kažem da je priča tu ako je želite, mada nije ispričana zato što je sama po sebi zanimljiva, već da bi ilustrovala nešto sasvim drugo.

Što se ove knjige tiče, važno je to da je otprilike četiri stotine stranica rukopisa izbrisano u konačnoj verziji. Razlog nije bio uredničke prirode; da je bilo tako, zadovoljio bih se time da pustim knjigu da živi svoj život i umre jednog dana onako kako je prvobitno objavljena.

Izbacivanje je izvršeno po nalogu računovodstva. Sabrali su troškove proizvodnje, uporedili ih sa prodajom izdanja u tvrdom povezu moje prethodne četiri knjige i zaključili da bi tržište podnelo otprilike maloprodajnu cenu od 12,95 dolara (uporedite tu cenu sa ovom današnjom, prijatelji i komšije!). Pitali su me da li bih ja da izbacujem, ili više volim da to uradi neko iz uredništva. Nevoljno sam pristao da sâm obavim tu operaciju. Mislim da sam to izveo prilično dobro, s obzirom na to da sam

pisac koga iznova i iznova optužuju da boluje od logoreje. Postoji samo jedno mesto – Đubretarčevo putovanje zemljom od Indijane do Las Vegasa – koje nosi приметne ožiljke u originalnoj verziji.

Ako je cela priča tu, neko može da upita čemu onda sav ovaj trud? Nije li to, na kraju krajeva, ipak samopovlašđivanje? Bolje da nije; ukoliko jeste, onda sam veliki deo života proveo gubeći vreme. Kako stvari stoje, mislim da je u zaista dobrim pričama celina uvek veća od zbira delova. Da nije tako, ovo bi bila savršeno prihvatljiva verzija „Ivice i Marice“:

Ivica i Marica su bili dvoje dece sa dobrim ocem i majkom. Dobra majka je umrla, a otac se oženio kućkom. Kučka je želela da ukloni decu s puta kako bi više para mogla da troši na sebe. Naterala je svog muža beskičmenjaka i praznoglavca da odvede Ivicu i Maricu u šumu i ubije ih. Otac je u poslednjem trenutku popustio i ostavio ih žive kako bi umrli od gladi u šumi, umesto da brzo i milosrdno umru od oštrice njegovog noža. Dok su lutali unaokolo, našli su kuću od slatkiša. Njena vlasnica bila je veštica koja je jela ljudsko meso. Ona ih je zaključala i rekla im da će ih pojesti kad se dovoljno ugoje. Ali deca su je nasamarila. Ivica ju je gurnuo u njenu rođenu rernu. Pronašli su veštičino blago, a mora da su pronašli i mapu, jer su na kraju ponovo stigli kući. Kada su stigli, tata je kučku šutnuo, pa su živeli srećno do kraja života. Kraj.

Ne znam šta mislite, ali za mene ta verzija ne valja. Priča je tu, ali nije elegantna. Liči na „kadirak“ kome su skinuli hromirane delove i išmirglali boju tako da ostane samo mat metal. On vozi ali nije, znate, *pravi*.

Nisam obnovio svih četiri stotine nedostajućih strana; postoji razlika između dobro obavljenog posla i krajnje vulgarnosti. Nešto od onoga što je ostalo na podu sobe za montažu kada sam predao krnju verziju zaslužilo je da ostane tamo, i tamo će i ostati. Druge stvari, poput Freninog sukoba sa majkom na početku knjige, čini se da dodaju to bogatstvo i dimenziju u kojoj ja, kao čitalac, iz sve snage uživam. Vratimo se samo na tren „Ivici i Marici“. Možda se sećate da zla maćeha traži da joj muž donese dečja srca kao dokaz da je jadni drvoseča učinio ono što je naredila. Drvoseča pokazuje trunku inteligencije time što joj donosi srca dva zeca. Ili, uzmite čuveni trag od mrvica hleba koji Ivica ostavlja za sobom, kako bi on i sestra mogli da nađu put natrag. Ala taj razmišlja! Ali, kada pokuša da se vrati tim tragom, otkriva da su ga pojele ptice. Ništa od toga nije strogo bitno za zaplet, ali na jedan drugi način *čini* zaplet – to su sjajni i čarobni trenuci pripovedanja. Oni menjaju nešto što je moglo inače da bude dosadno u priču koja očarava i prestravljuje čitaoce već duže od stotinu godina.

Pretpostavljam da ništa što je ovde dodato nije tako dobro kao Ivičin trag od mrvica, ali uvek mi je bilo žao što niko osim mene i nekolicine čitalaca zaposlenih u „Dabldeju“, nikada nije susreo manijaka koji je sebe zvao jednostavno Kid... niti prisustvovao

onome što mu se dešava pred tunelom koji je pandan tunelu udaljenom pola kontinenta – Linkolnovom tunelu u Njujorku, kroz koji ranije u priči prolaze dva lika.

Dakle, dragi Stalni Čitaоче, ovde je *Uporište* onakvo kakvo je autor nameravao da izveze iz salona. Svi hromirani delovi sada su netaknuti, bilo to dobro ili loše. A poslednji razlog za predstavljanje ove verzije najjednostavniji je. Mada ovo nije nikada bio moj najomiljeniji roman, čini se da ga ljudi kojima se dopadaju moje knjige vole najviše. Kada držim predavanja (što činim što je moguće ređe), ljudi mi uvek govore o *Uporištu*. Razmatraju likove kao da su živi ljudi i često pitaju, „Šta se desilo sa tim-i-tim“, kao da mi oni s vremena na vreme šalju pisma.

Neizbežno me pitaju hoće li od toga ikada nastati film. Odgovor je, uzgred, da verovatno hoće. Da li će biti dobar? Ne znam. Loši ili dobri, filmovi gotovo uvek neobično obezvređuju dela fantastike (naravno, postoje i izuzeci; primer koji mi smešta pada na pamet jeste *Čarobnjak iz Oza*). U razgovoru, ljudi su voljni da bez kraja i konca dodeljuju različite uloge. Uvek sam mislio da bi Robert Dival bio sjajan Rendal Fleg, ali čuo sam da ljudi predlažu i Klinta Istvuda, Brusa Derna i Kristofera Volkena. Svi oni *zvuče* dobro, baš kao što mi se čini da bi od Brusa Springstina bio zanimljivi Leri Andervud, ako se Brus ikada odluči da počne da glumi (a, na osnovu njegovih video-spotova, mislim da bi to radio jako dobro... iako bi moj lični izbor bio Maršal Krenšo).^{*} Ali na kraju, mislim da je najbolje da Stju, Leri, Glen, Freni, Ralf, Tom Kulen, Lojd i onaj mračni tip pripadaju čitaocu, koji će ih videti očima mašte na živ i neprestano promenljiv način koji nikakva kamera ne može da reprodukuje. Filmovi su, na kraju krajeva, samo iluzija pokreta koju omogućuju hiljade nepokretnih fotografija. Mašta se, međutim, kreće sopstvenim tokom. Filmovi, čak i oni najbolji, zamrzavaju fikciju – svakome ko je pogledao *Let iznad kukavičjeg gnezda*, a onda pročitao roman Kena Kizija biće teško ili nemoguće da ne vidi lice Džeka Nikolsona kod Rendla Patrika Makmarfija. To nije obavezno loše... ali *jeste* ograničavajuće. Sva veličanstvenost dobre priče leži u tome što je lišena ograničenja i tečna; dobra priča pripada svakom čitaocu na njegov sopstveni način.

Najzad, ja pišem samo iz dva razloga: da zadovoljim sebe i da zadovoljim druge. Povratkom ovoj dugoj priči o mračnom hrišćanstvu, nadam se da sam učinio i jedno i drugo.

24. oktobar 1989.

^{*} Po romanu *Uporište* snimljena je 1994. godine mini TV-serija režisera Mika Garisa, u kojoj je Stjua Redmana glumio Gari Sinis, Freni Goldsmit – Moli Ringvold, a Rendala Flega – Džejni Šeridan; serija je osvojila dve nagrade *Emmy*; prim. prev.

*Napolju ulica gori
U pravom valceru smrti
Između putenog i fantastičnog
A pesnici ovdašnji
Ne pišu ni retka
Već stoje po strani
I u noćnom trenu
Grabe svoj trenutak
U pokušaju da čestito
Odbrane uporište
Ali završe izranavljeni
Čak ne ni mrtvi
Večeras u zemlji Džungle.
– Brus Springstin*

*I bi jasno da ne može dalje!
Vrata se otvoriše i javi se vetar,
Sveće se pogasiše i nestase potom,
Zalepršase zavese i pojavi se on,
Reče: „Ne boj se,
Hodi, Meri“,
I ona bez straha
Pohita ka njemu
Pa poleteše skupa...
Uze ga za ruku...
„Hodi, Meri;
Ne plaši se Žeteoca!“
– Blue Oyster Cult*

**KAKO GLASI?
KAKO GLASI?
KAKO GLASI?
– Country Joe and the Fish**

KRUG SE OTVARA

Treba nam pomoć, pomisli Pesnik.

– Edvard Dorn

99 **S**ali.“
Mrmljanje.
„Sali, smesta se probudi.“

Glasnije mrmljanje: pusti me.

On je jače prodrma.

„Budi se. Moraš da se probудиš!“

Čarli.

Čarlijev glas. Doziva je. Koliko već dugo?

Sali ispliva iz sna.

Najpre pogleda na sat na noćnom stočiću i vide da je dva i petnaest ujutru. Čarli ne bi ni trebalo da je tu; trebalo bi da je na smeni. Tada ga prvi put podrobnije osmotri i nešto poskoči u njoj, neka smrtonosna intuicija.

Njen muž je bio bleđ kao smrt. Oči su mu bile izbezumljene i iskolačene. U jednoj ruci držao je ključeve kola. I dalje ju je drmusao drugom, iako su joj oči bile otvorene. Kao da nije mogao da registruje činjenicu da je budna.

„Čarli, šta je bilo? Šta nije u redu?“

Kao da nije znao šta da kaže. Adamova jabučica jalovo mu je poskakivala, ali u malom službenom bungalovu nije bilo nikakvog zvuka izuzev kucanja sata.

„Da nije požar?“ upita ona glupavo. To je bilo jedino čega je mogla da se seti, što bi moglo da ga dovede do takvog stanja. Znala je da su mu roditelji stradali kada im je kuća izgorela.

„Na neki način, jeste“, reče on. „Na neki način još je gore. Moraš da se obučeš, dušo. Uzmi malu Lavon. Moramo odavde.“

„Zašto?“ upita ona dok je ustajala. Ščepa je mračni strah. Kao da ništa nije bilo u redu. Ovo je ličilo na san. „Gde? Misliš, u zadnje dvorište?“ Ali znala je da nije posredi zadnje dvorište. Nikada nije videla Čarlija tako uplašenog. Duboko je udahnula, i nije mogla da oseti ni miris dima, ni plamen.

„Sali, dušo, ništa ne pitaj. Moramo pobeći. Daleko. Samo uzmi malu Lavon i obuci je.“

„Ali zar ne bi trebalo... ima li vremena za pakovanje?“

Ovo kao da ga je zaustavilo. Kao da ga je nekako izbacilo iz koloseka. Mislila je da se uplašila koliko god je to bilo moguće, ali očigledno nije. Ono za šta je mislila da je njegov strah sada je prepoznala kao nešto bliže sirovoj panici. On rasejano prođe rukom kroz kosu i odgovori: „Ne znam. Moraću da proverim vetar.“

I on je ostavi sa tom bizarnom izjavom koja njoj nije značila ništa, ostavi je da stoji na hladnoći, uplašena, dezorijentisana, bosonoga u bebi-dol spavaćici. Kao da je poludeo. Kakve je veze imala provera vetra sa tim ima li vremena za pakovanje ili nema? I gde je to bilo daleko? Rino? Vegas? Solt Lejk Siti? A...

Ona se uhvati za grlo kada joj nešto novo pade na pamet.

DEZERTIRA. Odlazak usred noći značio je da Čarli planira da DEZERTIRA.

Ona ode u sobicu koja je služila kao dečja soba za malu Lavon i zastade tamo na trenutak, neodlučna, zagledana u usnulu bebu i njenu ružičastu vrećicu za spavanje. Držala se tanušne nade da je ovo samo neki izuzetno živopisan san. Proći će, ona će se probuditi u sedam ujutru baš kao i obično, nahraniće malu Lavon i sebe dok bude gledala prvi sat emisije „Danas“, a Čarliju će ispeći jaja kada mu se smena završi u 8 ujutru, kada on dovrši svoj noćni obilazak severnog tornja Rezervata. I za dve nedelje ponovo će raditi dnevnu pa neće biti tako nervozan, i da je noću spavao sa njom ona ne bi sanjala ovako lude snove i...

„Požuri!“ siknu on na nju, razbivši joj tanušnu nadu. „Imamo taman toliko vremena da prikupimo par stvari... ali tako ti boga, ženo, ako je voliš“ – on pokaza na kolevku – „oblači je!“ On se nervozno iskašlja u ruku i poče da izvlači stvari iz fioka njihove komode i gomila ih zbrda-zdola u nekoliko starih kofera.

Probudila je malu Lavon, umirujući je koliko god je mogla; trogodišnjakinja je bila nervozna i unezverena zbog buđenja usred noći, pa je zaplakala kada joj je Sali odelula gaćice, bluzu i špilhoznice. Zvuk dečjeg plača uplašio ju je više od svega. To je povezala sa drugim prilikama kada je mala Lavon, obično mirna kao anđeo, plakala noću: osip od pelena, izbijanje zubića, gušobolja, stomaćni grčevi... Strah se polako pretvorio u gnev kada je videla kako Čarli gotovo trči pokraj vrata sa punim naručjem njenog veša. Trake brushaltera vijorile su za njim kao papirne konfete sa njujorške novogodišnje večere. On ih baci u jedan kofer i zalupi ga. Rub njenih najboljih gaćica ostade da visi napolju, i mogla je da se opkladi da se pocepao.

„Šta je bilo?“ povika ona i izbezumljeni ton njenog glasa nagna malu Lavon da se ponovo zaplače, samo što se smirila i počela da šmrče. „Jesi li poludeo? Poslaće vojnice za nama, Čarli! Vojnike!“

„Ne, večeras neće“, reče on i u glasu mu je bilo nečeg toliko sigurnog da je to bilo užasno. „Stvar je u tome, lutka moja, da ukoliko ne pođemo odmah nikada više nećemo uspeti da izađemo iz baze. Dođavola, ne znam čak ni kako sam uspeo da izađem iz tornja. Neki kvar, pretpostavljam. Zašto ne? Sve ostalo se pokvarilo, nego šta.“ I on se nasmeja visoko, ludački, uplašivši je time više od svega ostalog. „Dete obučeno? Dobro. Stavi nešto njenih stvari u taj drugi kofer. Za ostalo uzmi plavu ručnu torbu iz plakara. A onda se nosimo u pizdu materinu. Mislim da će biti u redu. Vetar duva s istoka na zapad. Bogu hvala za to.“

On se ponovo nakašlja u ruku.

„Tata!“ zatraži mala Lavon, dižući ruke. „Hoću tatu! Nego! Jašemo konjića, tata! Jašemo konjića! Nego!“

„Ne sad“, reče Čarli i nestade u kuhinji. Trenutak kasnije, Sali začu zveket posuđa. Uzimao je njen novac, za zlu ne trebalo, iz plave posude za supu sa gornje police. Sklonila je nekih trideset ili četrdeset dolara – po dolar, ponekad po pedeset centi. Njen novac za kuću. Znači, ovo je bila prava stvar. Kakva god bila, zaista je bila prava.

Mala Lavon, kojoj je tata uskratio jahanje konjića, iako joj gotovo nikada ništa nije uskraćivao, ponovo zaplaka. Sali se izborila sa oblačenjem lake jakne a onda pobacala odeću u torbu, sabivši sve zbrda-zdola. Pomisao da bilo šta drugo još stavi u drugi kofer bila je smešna. Prsnuo bi. Morala je da klekne kako bi zakačila kopče. Zatekla je sebe kako zahvaljuje bogu što je mala Lavon navikla na nošu pa nije bilo potrebe da se gnjavi sa pelenama.

Čarli se vratio u spavaću sobu i sad je bukvalno trčao. I dalje je trpao zgužvane novčanice od jednog i pet dolara iz posude za supu u prednji džep bluze. Sali podiže malu Lavon. Sada je bila potpuno budna i mogla je savršeno dobro da hoda, ali Sali je želela da joj bude u naručju. Sagnu se i zgrabi torbu.

„Kuda ćemo, tata?“ upita mala Lavon. „Pajkila sam.“

„Bebica može da pajki i u kolima“, reče Čarli, šćepavši dva kofera. Rub Salinih gacića zaleprša. Oči su mu i dalje bile bele, izbuljene. Pomisao, sve sigurnija, stade da se javlja u Salinom umu.

„Je li došlo do nesreće?“ šapnu ona. „O Isuse, Marijo i Josife, jeste, došlo je, zar ne? Do nesreće. Tamo.“

„Ređao sam pasijans“, reče on. „Podigao sam pogled i video da je sat prešao sa zelenog u crveno. Uključio sam monitor. Sali, oni su svi...“

On zastade, pogleda malu Lavon u oči koje su bile razrogačene i, mada i dalje pune suza, ljubopitljive.

„Tamo dole su svi M-R-T-V-I“, reče on. „Svi osim jednoga ili dvoje, a do sada su verovatno gotovi i oni.“

„Tata, šta je to M-R-V-I?“ upita mala Lavon.

„Nije važno, dušo“, reče Sali. Činilo joj se da joj rođeni glas dopire iz nekog veoma dubokog kanjona.

Čarli proguta knedlu. Nešto mu škljocnu u grlu. „Sve je trebalo magnetski da se zabravi kada sat pređe u crveno. Celim mestom upravlja Čab-kompjuter koji bi trebalo

da je nepogrešiv. Video sam šta je na monitoru i skočio kroz vrata. Mislio sam da će me ta prokleta stvar preseći na pola. Trebalo je da se zatvore istog sekunda kada sat pređe u crveno, a ne znam koliko je već bio u crvenom pre nego što sam podigao pogled i primetio. Ali gotovo da sam stigao do parkirališta kada sam čuo kako se vrata za mnom zatvaraju treskom. Ipak, da sam podigao pogled makar trideset sekundi kasnije, bio bih sada zatvoren u toj kontrolnoj sobi u tornju, kao buba u boci.“

„Šta je to? Šta...“

„Pojma nemam. Neću da znam. Sve što znam jeste da ih je to po... da ih je to P-O-B-I-L-O brzo. Ako hoće i mene, moraće da me uhvate. Plaćaju mi da rizikujem, ali ne plaćaju dovoljno da se i dalje ovde zadržavam. Vetar duva na zapad. Vozimo na istok. Hajde sad.“

I dalje polusanjiva, uhvaćena u nekom strašnom snu koji je melje, ona krenu za njim do prilaznog puta gde je stajao njihov „ševi“ star petnaest godina i tiho rđao u mirisnoj pustinjskoj tami kalifornijske noći.

Čarli strpa kofere u prtljažnik, a ručnu torbu na zadnje sedište. Sali je za trenutak stajala kraj vrata sa detetom u rukama, zagledana u bungalov u kojem su proveli protekle četiri godine. Kada su se doselili, pomisli ona, mala Lavon još joj je rasla u telu, i jahanje konjića tek ju je čekalo.

„Hajde!“ reče on. „Ulazi, ženo!“

Ona uđe. On izveze u rikverc i farovi „ševija“ načas zapljusnuše kuću. Njihov odsev na prozorima ličio je na oči progonjene zveri.

On se napeto zgrbi za volanom, lica zgrčenog u mutnom svetlucanju instrumenata s kontrolne table. „Ako se kapija baze zatvori, probaću da je probijem.“ I nameravao je to. Videla je. Odjednom joj kolena zaklecaše.

Ali nije bilo potrebe za tako očajničkim merama. Kapija baze i dalje je stajala otvorena. Jedan stražar dremuckao je nad časopisom. Drugog nije mogla da vidi; možda je bio dalje. To je bio spoljni deo baze, običan vojni vozni park. Te momke nije bilo briga šta se zbiva unutar baze.

Podigao sam pogled i video da je sat prešao u crveno.

Ona zadrhta i spusti ruku na njegovu nogu. Mala Lavon ponovo je zaspala. Čarli je kratko potapša po ruci i reče: „Biće sve u redu, dušo.“

U zoru su vozili ka istoku kroz Nevadu i Čarli je neprekidno kašljao.

KAPETAN TRIPS

16. JUN – 4. JUL 1990.

*Telefonirao sam lekaru,
I rekao, molim vas,
Osećam da se sve ljulja i kotrlja,
Recite, šta to može da bude?
Da nije neka nova bolest?
– The Sylvers*

*Mala, znaš li ko sam ja?
Prava sam muškarčina!
Mala, znaš li ko sam ja?
– Leri Andervud*

KNJIGA I

